

Истине и лажи поводом случаја "Кушнер и Жута кућа"

Пише: Рада Трајковић
петак, 05 март 2010 12:30

Поводом неспретне анализе већег дела српске јавности и њене реакције на инцидент који се у мом присуству догодио испред Дома здравља Грачаница, а чији су актери били министар иностраних послова Француске господин Бернар Кушнер и новинар *BOA* Будимир Ничић, приморана сам да јавно реагујем. Последњих дана моје име се најчешће спомиње у релацији са овим инцидентом који се, од догађаја локалног нивоа, значајног за српску заједницу у енклавама, претворио у сензационалистичку вест скоро па равну оном чувеном инциденту када је бившег америчког председника Џорџа Буша у Ираку новинар гађао ципелом.

Они који ме спомињу у вези са овим инцидентом, а који се наводно брину за слободу штампе и говора, брзи су на томе да моју слободу говора оспоре и онемогуће само зато што сам се усудила да искажем другачије мишљење и да а priori не осудим министра Кушнера без икаквих реалних доказа. Смешно је и помало наивно читати текстове у српској јавности који покушавају да некаквом псеудо-психолошком анализом реакција господина Кушнера дођу до наговештаја или чак потврде његове кривице. Чак је и моја затечена реакција постала предмет овакве псеудо-анализе заинтересованих појединаца. Чињенице су на крају ипак чињенице, мада су у Србији оне очигледно мање популарне од делузија и лажи, нарочито ако чињенице говоре нешто што се нама баш и не допада.

Оно што многи од ових новопечених психолога изгледа нису применили за рад анализе овог инцидента јесте емпатија. Ставите се на место некога ко је лекар и ко се по дефиницији своје професије бори за живот, а ко је оптужен за застрашујући и монструозан злочин без материјалних доказа. Сумњам да би ваша реакција била имало мање бурна. Ја не одузимам право новинарима да постављају најпровокативнија питања и свакако се не желим мешати у слободу штампе, али мислим да је новинар у овој ситуацији користио једну формулацију којом је таргетирао НЕ проблем већ личност господина Кушнера. Он није питао за његово мишљење о читавом случају, који тако дубоко застрашује и забрињава нашу јавност, већ је господина Кушнера запитао како се он лично осећа као потанцијални "монструм" у очима породица несталих. Искрено говорећи, и ја припадам онима који би волели да чују мишљење господина Кушнера о овом случају, нарочито јер је он био шеф УНМИК-а током спорног времена. Штавише, ја сам била једна од првих који су започели јавну дискусију о овим монструозним наводима и о њима са господином Кушнером говорила још у раним данима УНМИК-а. Стога, подрзавам новинарско инсистирање на овој теми, али прилика, формулација и начин на који је господин Ничић поставио своје питање били су у потпуности непримерени. Господин Ничић је, као искусан новинар, морао бити свестан да је његово питање, постављено на овакав начин, једино у служби сензационализма и клевете, а не откривања праве истине о судбинама несталих.

Сва подршка која се тако униформно, једногласно па чак и једноумно окупила иза господина Ничића ме такође забрињава, поготову ако она било ког невиног човека, звао се он Кушнер или не, оптужује без доказа, а брани новинара који очигледно неспретно ради свој посао. Ја још једном понављам да сам за пуну слободу штампе, али да са слободом долази и одговорност новинара. Јер ако у овој земљи новинарска професија даје имунитет свакоме да маштовито спекулише о проблемима и монструозним сценаријима и занемарује своју дужност да формулише своја питања на најефикаснији начин зарад откривања истине, онда бих можда и ја па и сви други желели и могли бити новинари.

Штавише, морам напоменути да време и место овог инцидента у мени буди сумњу. Зашто је овако провокативно питање, чију разорност је новинар без сумње знао, постављено баш испред Дома здравља Грачаница после мог сусрета са министром Кушнером? Новинарска свита је господина Кушнера пратила и испред новоформиране Општине Грачаница, где се он састао са њеним новоизабраним руководством. Било је прилика за питања и испред Манастира Грачаница. Али тек на крају једне пријатељске и неполитичке посете, која се бавила питањима здравства и потенцијалне помоћи француске државе здравственом систему у српским енклавама, новинар се одлучује, и то у последњем секунду, да постави ово питање и на најнепримеренији начин исполитизује читаву посету. На забележеном снимку се јасно може видети да смо се министар Кушнер и ја већ опростили када је наведени новинар одлучио да се "осмели" и свесно направи инцидент. С обзиром на историју анатемисања мог рада и залагања за опстанак Срба у енклавама, нешто ми наговештава да и ово није случајност, нарочито када данас видим да моја реакција, која је нерелевантна и потпуно невезана за читав инцидент, пуни новинске странице.

Шта год наша јавност спекулисала или мислила, господин Кушнер је министар иностраних послова једне веома утицајне земље ЕУ и Међународне заједнице. Француска, као земља завидне демократије и слободе, има право да своје званичнике бира по сопственом нахођењу, као што то право имамо и ми. Једино Француска има право да дебатује о угледу и примерености својих кадровских решења. Овакво третирање једног њеног службеника, без икаквих доказа, је отворени напад на ту земљу. Штавише, ситуација ми се на личном нивоу чини још тужнијом јер је господин Кушнер један од оних припадника јеврејске заједнице који још увек не зна судбину и место страдања својих најближих који су нестали у Холокаусту. Оптужити човека који носи своју личну бол, изазвану монструозностима рата, без конкретних доказа за кривицу је у најмању руку неосетљиво и нехришћански. Ја не оправдавам његову емотивну и бурну реакцију, али је разумем. Стога и данас дижем глас, који се тако оштро жели ућутати од стране неких у Србији, не зарад одбране господина Кушнера, који се одлично може бранити и сам, већ из сопственог поштовања према истини.